

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 111 คน จาก 8 หมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 รายชื่อหมู่บ้านและประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

หมู่ที่	รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านหนองผักตบ	12	5	17
2	บ้านโนนทัน	10	4	14
3	บ้านโนนเหลี่ยม	9	3	12
4	บ้านหนองดูยาง	10	3	13
5	บ้านโคกน้อย	8	3	11
6	บ้านหนองแซง	9	2	11

หมู่ที่	รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
7	บ้านบาก	12	5	17
8	บ้านหนองแดง	11	5	16
รวม		81	30	111

ที่มา : บัญชีรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของประชากร. 2554 : 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

2.1 การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

มีวิธีการสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

2.1.1 ศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา

2.1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขและเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.2 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

2.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ นิยามศัพท์ โดยใช้สูตร IOC : (Index of congruence) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้แก่

2.2.1.1 นายสุรชัย อ่อนประทุม วุฒิการศึกษา (ร.ม.) รัฐศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน โครงสร้างและเนื้อหา

2.2.1.2 นางอุไร พรหมมงคล วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) การวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบากหนองแดง ตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.2.1.3 นายศรีศักดิ์ ยุทธ ไกร วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่ ตำบลโพธิ์ทอง อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

2.2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระอีกครั้งหนึ่งเพื่อขอความเห็นชอบ

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง

(Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับที่ระดับ 0.92 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ได้ค่าทั้งฉบับมีค่าระหว่าง .29-.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการการตัดสินใจ มีค่าระหว่าง .29 -.85 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าระหว่าง .30 - .72 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าระหว่าง.29-.74 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าระหว่าง .56-.73

2.2.4 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อประสานในการเก็บข้อมูล เริ่มเก็บข้อมูลวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 1 มีนาคม 2555
2. ผู้ศึกษาเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้แบบสอบถามจำนวน 111 ฉบับ โดยชี้แจงประเด็นคำถามที่ไม่เข้าใจพร้อมนี้วัน เวลา ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลคืนเวลานี้ นับเป็นช่วงเย็นหลังจากการทำงาน
3. ในกรณีต้องการข้อมูลเพิ่มเติมผู้ศึกษาจะทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกลุ่มประชากรด้วยตนเองและตรวจสอบแบบสอบถามว่าถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่
4. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนครบตามจำนวน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาจัดพิมพ์เอกสาร

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด 111 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัส (Coding form) แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)เพื่ออธิบายสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัด โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 103)

ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปพร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้ค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 การหาค่า IOC (Index of congruency)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน คำนวณความสอดคล้อง
$\sum R$	แทน ผลรวมคะแนนข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ค่าความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับ โดยจะพิจารณายอมรับค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ. 2555 : 291) ตามสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน จำนวนข้อคำถาม
$\sum s_i^2$	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

1.3 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation) ค่าประสิทธิภาพในการจำแนกคุณลักษณะผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนสูงกับผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนต่ำ โดยจะพิจารณาข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ. 2554 : 296) ตามสูตร ดังนี้

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

r = แทน ค่าอำนาจจำแนก

X = แทน คะแนนของข้อที่ทำค่าอำนาจจำแนก

Y = แทน คะแนนรวมของทุกข้อ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติที่นิยมใช้มาก เป็นการเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการ กับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 ดังนั้น จะหาร้อยละ จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$\text{จากสูตร } p = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (μ) หรือเรียกได้อีกหลายอย่าง เช่น ตัวกลางเลขคณิต คะแนนเฉลี่ย ฯลฯ คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\text{จากสูตร } \mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นการวัดการกระจายที่ได้รับความนิยมไปใช้อย่างกว้างขวาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย) หาได้จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

$$\text{จากสูตร } \sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N-1}}$$

เมื่อ σ	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน คะแนนแต่ละตัว
μ	แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
Σ	แทน ผลรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY